

Riksdagen

Uppteckningar vid

EU-nämndens sammanträden

2025/26:47

Onsdagen den 17 juni

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Ulf Kristersson

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 18–19 juni 2026

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Härmed förklarar jag mötet öppnat och hälsar statsministern med EU-minister och medarbetare hjärtligt välkomna till dagens sammanträde med EU-nämnden.

Vi ska ge oss in på punkt 1, Europeiska rådet. Jag kommer att ge statsministern ordet för att redogöra för mötet. Därefter kommer partierna i storleksordning att få ordet för frågor och kommentarer. Dagens sammanträde är öppet och går att följa på riksdagens webb.

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! EU:s stats- och regeringschefer träffas i morgon kväll och hela midsommarafton för ett möte i Europeiska rådet. Alla europeiska länder har inte full koll på svensk midsommar.

Mötet kommer att handla om Ukraina, situationen i Mellanöstern och Europas globala ekonomiska utmaningar, som det heter, inte minst de som är kopplade till Kinas ekonomiska modell. Det kommer vidare att handla om EU:s nästa långtidsbudget, säkerhet och försvar, migration och narkotika. Det är en rätt omfattande agenda som ni hör, men allt kommer inte att diskuteras på samma detaljnivå.

Det här blir också det första mötet där Ungerns nya premiärminister Péter Magyar deltar. Jag ser fram emot att välkomna honom men också att framföra Sveriges förväntningar på att Ungern nu gör det Ungern har lovat i relation till Ukraina, i rättsstatsfrågor på hemmaplan och i den allmänna inställningen till ett konstruktivt EU-samarbete.

Kriget mot Ukraina fortsätter och har under den senaste tiden gått in i ett delvis nytt skede. Vi ser just nu ett framgångsrikare Ukraina, och vi ser ett mer pressat Ryssland. Det handlar om de direkta skeendena på slagfältet med uppseendeväckande ukrainska framgångar, men det handlar också om den allt svagare ryska ekonomin.

Tiden är just nu inte på Rysslands sida. Vi andra måste hålla fast vid den inslagna vägen med mer stöd till Ukraina och mer press på Ryssland.

I Sverige gör vi som alla vet verkligen vårt, nu senast med den unika överenskommelsen att långsiktigt vara med och bygga Ukrainas flygvapen genom att sälja ett stort antal nya Jas Gripen-stridsflygplan till dem. Mer

kortsiktigt bidrar vi dessutom med ett 2025/2024-ade Gripen. När jag och Volodymyr Zelenskyj slöt överenskommelsen i Uppsala och träffade den ukrainska testpiloten efter hans femte flygning sa han till oss: "Gripen is a game changer."

Att Ukraina väljer ett svenskt flygplan är ingen slump. Det är inte bara en signal om vårt täta samarbete utan också om att vi, även i deras ögon, tillverkar världens bästa stridsflygplan.

Det finns många länder som pratar om sitt stöd till Ukraina, och så finns det lite färre länder som verkligen ger stort stöd till Ukraina. Vi i Sverige hör till dem som gör mest.

Men glöm inte att vi gör det här också för oss själva. Vi vet inte när Rysslands krig mot Ukraina slutar, men vi vet att hur det slutar kommer att vara avgörande för vår egen säkerhet i minst en generation framåt. Tillsammans med vårt Natomedlemskap och den stora upprustningen av vårt eget militära försvar är därför stödet till Ukraina en investering i Sveriges egen långsiktiga säkerhet.

Dessutom påbörjas nu utbetalningar till Ukraina från de 90 miljarder euro som vi beslutade om på Europeiska rådet i december. Med det stödet säkras Ukrainas ekonomiska uthållighet för de kommande två åren.

Regeringen driver också på för att vi ska fortsätta slå mot den ryska ekonomin och den ryska energisektorn, inte minst genom det 21:a sanktionspaketet, som nu har presenterats och som vi hoppas kan antas inom kort.

Vi och andra länder fortsätter minimera de intäkter Ryssland får genom skuggflottan. Vi driver på för ett fullständigt maritimt tjänsteförbud som både skulle försvåra och göra det dyrare för skuggflottan att verka.

Parallellt tas nu konkreta steg i Ukrainas och Moldaviens EU-närmanden. Det är mycket bra att vi äntligen har kunnat öppna anslutningsförhandlingarna på riktigt efter att den ungerska premiärministern Viktor Orbán har förlorat makten i Ungern.

Vägen till ett fullvärdigt EU-medlemskap är lång, och mycket arbete kvarstår, inte minst i det omfattande reformarbete som länderna själva behöver göra. Det gäller allt från lagstiftning för att säkra rättsstaten till den detaljerade lagstiftning vi har för olika produkter på den inre marknaden.

Just för att det är svårt och tar tid har regeringen drivit på för att öppna förhandlingarna så fort som möjligt. Ukraina kommer att ha vårt fulla stöd genom de här svåra förhandlingarna.

Vi ska också diskutera den svåra situationen i Mellanöstern, som också den påverkar oss här i Sverige. Det är välkommet att USA och Iran nu verkar ha enats om en överenskommelse. Det är ett steg på vägen mot en mer långsiktig och hållbar fred. Samtidigt är det uppenbart att läget fortfarande är mycket skört, och vi måste uppmana båda parter att visa återhållsamhet och fokusera på förhandlingar.

För svensk och europeisk del är det även fortsättningsvis mycket viktigt att fri passage genom Hormuzsundet återupprättas.

Samtidigt ser vi fortsatta våldsamheter mellan Israel och Libanon. Hizbollah måste upphöra med sina attacker mot Israel, som i sin tur måste lämna libanesiskt territorium och upphöra med attacker mot civila och civil infrastruktur. För att hjälpa civila i Libanon som har drabbats av

konflikten har regeringen beslutat om två humanitära biståndspaket på 135 miljoner kronor.

Även situationen i Gaza förblir allvarlig. Regeringen är tydlig här. Det är Israels folkrättsliga skyldighet att säkerställa ett obehindrat, säkert och varaktigt humanitärt tillträde till Gaza. Det är också av stor vikt att journalister tillåts rapportera från Gaza. Samtidigt måste Hamas avväpnas och kan inte under några omständigheter tillåtas vara en del av ett framtida styre av Gaza.

På Västbanken ser vi en fortsatt oacceptabel bosättningspolitik. Regeringen driver på för ytterligare listningar av extremistiska bosättare och ministrar.

Toppmötet i morgon och på fredag ska också diskutera Europas ekonomiska utmaningar. Vi har situationen i Mellanöstern som påverkar EU och Sverige. Vi har de amerikanska tullarna mot europeiska företag som uppenbart påverkar oss. Dessutom har vi Kinas alltmer aggressiva ekonomiska agerande mot inte minst Europa.

Det är alltmer uppenbart att Kinas subventioner, deras överproduktion och deras exportrestriktioner påverkar både EU:s konkurrenskraft och Europas långsiktiga säkerhet. Parallellt med att EU fortsätter samarbeta och handla med Kina måste vi på allvar minska de skadliga beroenden som vi har och ta itu med långsiktigt orimliga skillnader i spelregler på våra respektive marknader.

Här handlar det om att säkerställa att EU:s verktygslåda används på ett effektivt sätt och när det är nödvändigt. Men vi behöver också kunna enas om nya instrument när andra länder inte följer rättvisa spelregler.

Samtidigt gör handeln med fler länder oss mindre sårbara för påtryckningar och internationella oroligheter. Alla 27 EU-länder har dessutom en egen hemläxa att göra när det gäller vår egen konkurrenskraft. EU har av uppenbara skäl inte kontroll över vad vare sig USA eller Kina gör, men vi har full kontroll över vår egen inre marknad och vår egen lagstiftning. Sverige kommer därför även fortsättningsvis att stå på barriaderna för att riva hinder, förenkla lagstiftning, bredda och fördjupa den inre marknaden och bidra med våra erfarenheter för att få en bättre europeisk kapitalmarknad.

I det sammanhanget är det intressant att notera att det svenska företaget EQT har fått i uppdrag av kommissionen att förvalta EU:s nya teknikfond Scaleup Europe. Att EU väljer en svensk förvaltare för världens största startup-fond är ett styrkebesked för vårt land. Det är ett kvitto på vårt ledarskap inom både innovation och finansiering av innovation.

Det här är dock inget som vi ska ta för givet. Det är resultatet av ett långt och hårt arbete i näringslivet, naturligtvis, men också av svensk lagstiftning som hjälper, inte stjälper, teknologisektorerna.

Mötet kommer också att diskutera EU:s nästa långtidsbudget, MFF. Vi har tillsammans med likasinnade konsekvent argumenterat för att den föreslagna budgetens inriktning med ökad tonvikt på säkerhet och konkurrenskraft är bra men att budgetens storlek måste minska radikalt. Precis som i det nationella budgetarbetet måste EU kunna prioritera.

Nu har det cypriotiska ordförandeskapet presenterat ett nytt förslag som också innehåller siffror – 1 730 miljarder euro för att vara precis. Det är en minskning med bara 2 procent jämfört med kommissionens förslag.

Jag har i samtal med både min kollega i förordlandet Cypern och med Europeiska rådets ordförande understrukit att det här är helt otillräckligt och för svensk del inte ens en förhandlingsstart och än mindre ett steg mot att kunna nå en överenskommelse.

Därtill kommer jag att utgå från Sveriges mycket väletablerade positioner. Vi ska behålla den svenska rabatten på vår medlemsavgift, annars blir vår börda oproportionerligt stor. Vi kommer inte att gå med på att ta upp nya lån som skuldsätter framtida generationer för att finansiera utgifter som vi inte har bett om. Vi är dessutom tydliga med att EU i första hand måste prioritera om bland utgifter innan EU börjar leta efter nya intäkter eller EU-skatter.

Till sist har vi rättsstatsfrågorna, som måste bli en central del i den kommande budgeten. Europeiska skattepengar ska inte gå till länder som brister när det kommer till grundläggande rättsstatliga principer.

Inga beslut om budgeten kommer dock att fattas på det här mötet, utan frågorna återkommer under hösten.

Vi ska också prata om de europeiska försvarsförmågorna, vilket blir en påfart inför Natotoppmötet i Ankara om två veckor. Min utgångspunkt i arbetet är att värna Sveriges och alla svensks säkerhet. Då måste Europa ta ett större ansvar för sin del av världen. Vi är inte i krig, men vi är heller inte i fred. Ryssland utgör det definierande militära hotet mot vår frihet och demokrati.

Det finns därför inga alternativ till en snabb och målinriktad europeisk upprustning. Här måste alla länder dra sitt strå till stacken, och Sverige gör sitt med den största upprustningen sedan kalla krigets dagar. Vi samarbetar mer och djupare än någon gång förut med våra allierade grannländer. När vi tillsammans med Norden, de tre baltiska staterna, Polen, Frankrike, Tyskland och Storbritannien investerar i våra nationella försvar bygger vi också gemensam säkerhet i Nato.

EU-toppmötet återkommer också till migration. Regeringen fortsätter driva på för ytterligare åtgärder på EU-nivå som kompletterar det vi redan har gjort här hemma i Sverige. Vi samarbetar med andra länder för att ändra de internationella regler som i dag hindrar oss från att till exempel utvisa människor som har begått grova brott i våra länder.

Parallellt med genomförandet av migrations- och asylpakten, som började tillämpas fullt ut i fredags, behöver mer göras för att minska invandringen till EU och för att öka återvändandet bland dem som har fått ett avslag på sin ansökan. I dag är det fortfarande bara en av fem av dem som fått beslut att de ska lämna Europa som faktiskt också gör det – en av fem!

Det är därför mycket välkommet att vi tog stora steg för bara några veckor sedan när vi enades om förslaget om en ny återvändandeförordning. De som har fått ett återvändandebeslut får nu tydligare krav på sig att samarbeta med europeiska myndigheter. Samtidigt får myndigheterna utökade möjligheter att förhindra att personer avviker om de inte har rätt att vistas inom EU.

Avslutningsvis, herr ordförande, står narkotika också på dagordningen. Mycket kan göras nationellt – och görs nationellt – men det blir bättre när vi samarbetar med varandra. Regeringen driver på för fler gemensamma åtgärder. Det handlar inte minst om att stärka säkerhetsarbetet i Europas hamnar och om att förbättra gemensam information om smugglingsrutter.

Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Till att börja med är det mycket glädjande att Ukraina och Moldavien var för sig och på egna meriter nu får öppna sina första förhandlingskluster för kommande EU-medlemskap. Ukraina och Moldavien hör hemma i EU-familjen, och det här är bra för vår gemensamma säkerhet.

Politik handlar ytterst om förtroende. Jag måste erkänna att jag känner ganska stor oro inför de skandaler som nu rullas ut omkring Kristersson och statsministerparet. Jag får en känsla av att vi kan komma i en tid där vi kommer att betrakta Kristersson som en av de mest korrupta EU-ledarna i EU-kretsen, inte minst när Orbán nu har avgått. Den här fiffelkulturen är dålig för Sverige, och det är dåligt för vårt inflytande i den avgörande tid som vi befinner oss i.

Sverige är ju ett litet exportberoende land. Vi är beroende av att kunna bygga allianser med andra och att vi kan få förtroende och inflytande för det som är svenska prioriteringar. Det kan gälla budgetförhandlingar, konkurrenskraft, försvarssamarbete och det starka stöd till Ukraina, som måste fortsätta så länge det krävs.

Förtroende bygger inflytande, och det byggs på ärlighet och diplomati. De kommande åren kommer att vara avgörande för vår gemensamma framtid, och Sverige måste kunna vara en trovärdig part runt förhandlingsborden.

Vi ser att flera europeiska ledare har valt att hålla högernationalister borta från regeringsmakten för att öka sitt eget inflytande. Också här har Ulf Kristersson valt en annan väg. Om statsministern får fyra nya år kommer Sverigedemokraterna inte bara få större inflytande över svensk politik utan minst hälften av alla ministerposter. I och med det kommer vi att ha sverigedemokratiska ministrar i många av min EU:s ministerråd. Om statsministern får som han vill kan det alltså vara sverigedemokrater som ska företräda Sverige när budgeten ska förhandlas eller Europas konkurrenskraft diskuteras. Sverigedemokrater kan få ansvar för att bygga relationer med våra viktigaste samarbetspartner när det gäller handel, energi, klimat, energi och stöd till Ukraina.

Jag har svårt att se hur Sveriges ställning och inflytande skulle stärkas av att vi företräds av ministrar från ett parti som så sent som för några år sedan ville ompröva Sveriges medlemskap i EU och som egentligen inte riktigt tror på samarbete med andra länder.

Regeringen har redan i dag svårt att samla stöd för sina prioriteringar. Därför frågar jag statsministern: Varför skulle det bli lättare om Sverige företräds av sverigedemokratiska ministrar runt förhandlingsborden i Bryssel?

Dessutom: Har statsministern någon kommentar till skandalerna kring statsministerparet och den fiffelkultur som verkar finnas?

Avfärda nu inte detta som politiskt spel eller socialdemokratisk besatthet av Sverigedemokraterna, statsministern, för jag menar att min oro är rimlig och att detta är allvarligt i den tid vi befinner oss i. Det krävs mer av allas vårt ledarskap.

Det har snart gått fyra år sedan Ulf Kristersson åkte på sitt första EU-toppmöte som statsminister, och Europa har förändrats i grunden sedan

2025/26:47
17 jan
dess. Rysslands fullskaliga krig i Ukraina pågått längre än första världskriget, relationerna till USA har försvagats, konkurrensen från Kina har hårdnat och diskussionen om Europas framtida konkurrenskraft har flyttats fram. Nu står unionen dessutom inför avgörande beslut om både långtidsbudgeten och framtida vägval. Under dessa fyra år hade Sverige behövt vara en av de starkaste rösterna i Europa. Men frågan är om Sverige verkligen har varit en kraft att räkna med under dessa år.

Under lång tid var Sverige ändå en ganska självklar samlingspunkt för likasinnade länder. Vi var ett land som byggde allianser och drev på för frihandel, konkurrenskraft och klimatomställning, och vi hade ett tydligt inflytande i de stora förhandlingarna. I dag ser det lite annorlunda ut. När de nordiska länderna samlar sig är det oftare Danmarks statsminister Mette Frederiksen eller Finlands president Alexander Stubb som tar på sig ledartröjan, inte Sverige, som är det största landet i Norden. När Europas framtida konkurrenskraft diskuteras är det sällan det går Sveriges väg eller Sverige som sätter agendan. I flera frågor som är viktiga för svenska jobb och svenska företag har regeringens röst varit för svag. Det verkar inte som man ringer till Ulf Kristersson.

EU:s klimat- och hållbarhetslagstiftning har urholkats på ett sätt som missgynnar de svenska företag som redan har investerat i teknikomställningen. Det finns en möjlighet att använda flaskhalsintäkter för investeringar och stöd till svenska hushåll, men där är läget nu osäkert. Budgetförhandlingen har utvecklats i en riktning som ligger långt från svenska prioriteringar. Det kompromissförslag som har presenterats inför toppmötet går inte Sveriges väg. Budgetramen är alldeles för hög, och vi ser få tecken på att regeringen har lyckats flytta fram de svenska positionerna.

När vi socialdemokrater förhandlade fram den nuvarande långtidsbudgeten såg vi till att hålla inne EU-medel till länder till länder som bryter mot rättsstatens principer. Denna princip måste ju värnas och utvecklas. Vi såg till att säkra en historiskt stor rabatt för att hålla nere den svenska EU-avgiften. I dag är skrivningarna om de nationella rabatterna osäkra.

Samtidigt måste budgeten fokusera på det som faktiskt stärker Europa: säkerhet, stöd till Ukraina, Europas konkurrenskraft, grön teknikutveckling och demokrati.

Avslutningsvis: Hur ska Kristersson avvärja det misslyckande att regeringen trots att förhandlingarna nu går in i ett avgörande skede varken har lyckats få ned budgetramen, säkrat rabatterna eller avvärjt hotet om nya skatter?

Eftersom regeringen redan i dag har svårt att samla stöd för sin linje och statsministern själv sa att förhandlingarna kommer att fortsätta i höst, på vilket sätt menar statsministern att det kommer att stärka Sveriges situation om Sverige då runt ministerborden företräds av sverigedemokratiska ministrar som inte ens vill sitta runt förhandlingsbordet?

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Låt mig påminna nämndens ledamöter om att dagordningspunkten handlar om information och samråd inför Europeiska rådet den 18–19 juni.

Ordförande! Jag tackar statsministern för redogörelsen inför det europeiska toppmötet.

Jag kan informera EU-nämnden om att Sverigedemokraterna gärna sitter vid förhandlingsbordet och inte alls har något emot att göra det efter valet.

Jag noterar statsministerns prioriteringar när det gäller långtidsbudgeten, och dem kan Sverigedemokraterna ställa sig bakom. Det är oerhört viktigt att vi får behålla rabatten, att ny upplåning undviks och att fokus ligger på omprioriteringar i EU:s budget.

En fråga till statsministern är: Vilka allierade har Sverige i dagsläget, och hur ser förhandlingsläget ut? Statsministern får gärna utveckla detta något.

Jag noterar också vad statsministern säger om migration. Det är också prioriteringar som Sverigedemokraterna kan ställa sig bakom. En fråga på området är: Förväntas Spaniens amnestibeslut diskuteras på mötet? Har detta diskuterats mellan medlemsstaterna? Det handlar enligt den sista uppgiften om uppmot 900 000 ansökningar. Det ger inte dessa personer någon omedelbar rätt till fri rörlighet, men det skapar definitivt risker för hela Schengenområdet. Det riskerar också att vara en pullfaktor till Europa samtidigt som politiken försöker styra i en annan riktning, med återvändande.

När nu ett av Europas större länder och dess socialistiska regering går fram med en omfattande amnesti, känner statsministern då oro för att detta kan sätta käppar i hjulet för EU:s trovärdighet inför världen vad gäller regeln att man ska återvända om man inte har tillstånd att vistas i Europa? Vi ser nu hur Spaniens socialistiska regering väljer att agera.

Statsministern tog upp handeln. Jag antar att det kommer att handla en hel del om Kina. Hur positionerar statsministern Sverige i förhållande till andra länder när det gäller synen på handelsrelationerna till Kina?

Vi har ju sett brevet från Frankrike, Italien, Spanien, Nederländerna och Litauen, och de vill se en tuffare hållning. Hur ser regeringen på inspelen från exempelvis Frankrike?

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Då går ordet till Moderaterna och mig själv.

Inledningsvis är det goda nyheter att Ukraina och Moldavien får möjlighet att på riktigt inleda sina förhandlingar om att bli EU-medlemmar. Stödet till Ukraina är centralt för allt det vi gör, från ax till limpa, från början till slut.

En sak som jag har tjatat om under många av dessa möten är just Sveriges och EU:s konkurrenskraft och det arbete som sker där. Sverige är ett föredöme på många områden, men också andra länder behöver dra sitt strå till stacken för att EU ska ha ekonomisk kraft att kunna fortsätta stödja Ukraina och även kunna upprätthålla det välstånd som har skapats i Europa och fortsätta skapa ett ännu större välstånd över tid.

Alltför ofta är min bild att diskussionen om konkurrenskraft på EU-nivå handlar om andra saker och andra bevekelsegrunder än konkurrenskraft som egenvärde och något som skapar något som är värt att anstränga sig för. Därför blir min fråga till statsministern: Görs det

Detta politikområde har i decennier präglats av väldigt mycket diskussion och väldigt lite verkstad.

Därför är arbetet med långtidsbudgeten, den svenska rabatten och prioriteringarna – alltså att vi inte kan betala mer än vi har tjänat in, även på EU-nivå – så oerhört viktigt.

Anf. 7 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

När de militära attackerna mot Iran startade pratades det mycket om att detta var ett sätt att störta regimen. Men med tiden har debatten kommit att handla om bränslepriser i Europa och västvärldens ekonomi. Situationen för det iranska folket nämns i princip inte längre. Jag hoppas att Europeiska rådet inte glömmet folket i Iran och kvinnornas situation där och fortsätter att stödja demokratisträvandena i Iran och inte bara ser till nackdelarna för Europa.

Kommissionen har tidigare lagt fram förslag om att handelsavtalet med Israel ska frysas och att Israels deltagande i forskningsprogrammet Horisont Europa ska avbrytas.

EU är ingen liten spelar i detta sammanhang. Det behövs fler sanktioner, och det är dags att frysa associeringsavtalet. Detta hoppas jag att statsministern mycket tydligt för fram på rådets möte.

Jag vill också vara tydlig med att Vänsterpartiet inte stöder migrationspakten utan att vi vill se mer fokus på människors rätt att söka asyl.

Slutligen vill jag ta upp långtidsbudgeten. I riksdagen är vi överens om de stora dragen när det gäller rabatten, avgiftens storlek, upptagande av lån, egna medel och så vidare, men det börjar bli dags att också prata om fördelningen och lite detaljer, där vi kanske inte är lika överens. Det gäller till exempel klimat- och miljöfokus och migration, som jag nämnde. Vi är kanske inte helt överens i Sveriges riksdag om var EU kan behöva dra ned.

Något som oroar både mig och andra är till exempel biståndsbudgeten. Det finns en överhängande risk att den minskas när det gäller stöd till de allra mest utsatta i världen. Jag vill därför fråga statsministern: Kommer Sverige tillsammans med likasinnade medlemsstater att verka aktivt för en budget för EU:s yttre åtgärder som kan möta de växande globala behoven?

Anf. 8 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Som en allmän reflektion kan jag först bara notera att den här regeringen, till skillnad från den förra, svaga S-regeringen, får igenom sin politik i Sveriges riksdag och får igenom sin politik här i EU-nämnden. Vi behöver inte springa och be om lov eller hjälp hos ett oppositionsparti för att kunna lotsa budgetbeslut genom EU-nämnden så att vi därefter kan fatta beslut om EU:s budget. Jag tackar för de andra små tipsen som jag fick där.

Vi tar de seriösa frågorna i stället. Först, beträffande vilka allierade vi har när det gäller en stram budget, är det rätt många och viktiga länder. De länder som jag spontant tänker på och som vi kommer att träffa på ett förmöte inför mötet är Tyskland, Nederländerna, Österrike, Danmark och Finland. Det kan tillkomma fler än så. Det är ingen förvånande grupp, utan det är de länder som brukar vara strama och som anser att varje krona som används i EU-systemet är en krona som inte kan användas nationellt.

Andra länder, som i princip är nettobidragstagare, har inte alls samma syn på det här. De tycker att varje ny krona som kommer till EU är en krona som de kan få av någon annan. Här är det en dragkamp som är mycket enkel, och mitt jobb där är bara att säga nej. Svårare än så är det inte just nu.

Sedan är det klart att det vore bättre om också de länder som vill ha en bättre och moderniserad struktur också förstod att förutsättningen för det är återhållsamhet med mängden pengar. Om vi inte kan nå dit blir det ingen överenskommelse, men där är vi inte nu.

En del länder kommer att säga att varje förändring och varje minskning är otänkbar. Vi kommer tillsammans med Tyskland, Österrike och andra att säga att varje beslut om ökningar är otänkbart. Och där står vi. Det är inte första gången vi står där, så jag är inte så bekymrad över det just nu. Men det är klart att det är ett stort problem att de länder som har lägst ambitioner när det gäller konkurrenskraft och som är mest beroende av EU-stöd för sin egen ekonomi inte ser att ett antal länder i längden inte kommer att finansiera deras budgetar. Så är det.

När det gäller amnestifrågorna har Spanien rätt att fatta vilka beslut de vill; det är nationell politik. Det finns en mycket bred skepsis här. Spanien är ett av de mycket få vänsterländer som driver vänsterpolitik i migrationsfrågorna.

Tillsammans med andra länder 2015/2017 har ofta nämna Sverige, Danmark och Italien, för att ta tre exempel – vill vi, till skillnad från Vänsterpartiet, se en stram europeisk migrationspolitik. Jag tycker att det är ett stort problem att människor som får avslag stannar kvar och sedan rör sig fritt i Europa.

Här finns det en traditionell hållning. Vänstern i Europa symboliseras tydligast just nu av Spanien. Vänstern i andra länder ligger lågt och säger ingenting alls. Vänstern i Danmark är otroligt konstruktiv, även om vi som sagt inte rör över de danska besluten. Det finns en skepsis här.

När det gäller den fråga som i praktiken handlar om Kina, alltså konkurrenskraftsfrågor och Europas relation till Kina, kan man säga att Europa under lång tid i första hand har sett Kina som en stor marknad – världens största på många områden – av naturliga skäl. Det är också en stor plats för produktion och i ökande grad en plats för avancerade innovationer som är väl i klass med europeiska och västerländska.

Allt detta tyckte man nog under ganska många decennier. Det hade kanske sin absoluta topp runt millennieskiftet. Sedan har många länder i ökande grad sett Kina som ett problem. Kinesiska företag förväntar sig tillträde på europeiska marknader, medan europeiska företag inte får tillträde på kinesiska marknader. Det är överkapacitet och statssubventioner, och sedan läggs det ut på en öppen marknad i Europa. Det här gäller inte minst nu när marknaden i USA i hög grad har stängts.

Här står två klassiska intressen mot varandra. Den svenska grundläggande instinkten är att frihandel har tjänat oss väl i 150 år. Svenska företag – stora företag med en liten hemmamarknad – värnar frihandel som idé, på goda grunder. Det har också väglett oss när vi till exempel tecknar nya frihandelsavtal, i medvetenhet om att Kina, och ibland numera också USA, är problematiskt.

Jag tror dock att de allra flesta länder tycker att nu vi har kommit till en punkt där det inte är läge att visa naivitet inför orättvis konkurrens från kinesiska aktörer. Detta kan gälla allt från import från lågprisproducenter, som är ganska väl kända i Sverige, till hur man använder värdekedjor för att uttryckligen diskriminera andra företag. Man vägrar att exportera, och man bygger upp en extrem dominans i enskilda branscher, till exempel när det gäller mineraler. Det kan vara säkerhetsshotande.

Sverige kommer tillsammans med ett antal länder, som i grunden är för frihandel, att i ökande grad se på vilka risker det finns när det gäller att europeiska länder utnyttjas på ett sätt som inte är acceptabelt. Jag tror att vi kommer att kunna gå ganska mycket hand i hand med Tyskland i de här frågorna. Även Tyskland har värnat frihandel av samma goda skäl som vi, men de ser också ökade risker.

Det är ingen tvekan om att Frankrike är ett land som tidigt varnade för de här sakerna, men det är heller ingen tvekan om att Frankrike nästan alltid ställer sig på en mer frihandelsskeptisk sida. Det ska inte vara den svenska hållningen.

Jag har mycket kontakt med Ursula von der Leyen i de här frågorna. Jag tycker att hon har varit den som kanske tydligast har kunnat skapa en relativ enighet mellan delvis motstridiga viljor. Det var vi två som gemensamt skapade den strategi som kallas de-risking, inte decoupling, alltså att systematiskt minska riskerna i de europeiska relationerna med Kina. Den vägen tror jag att vi måste fortsätta att gå.

Det blir inga beslut på den här punkten, men det blir ett första stresstest på hur eniga Europas länder kan bli i ett gemensamt agerande visavi Kina. Jag tror att vi ska ha klart för oss att det har större betydelse att EU kan agera enigt än att EU på detaljnivå kan bestämma exakt hur den eniga responsen ska se ut.

Så länge EU:s 27 länder agerar separat och bilateralt med Kina kommer det nästan alltid att ske på Kinas villkor. Det handlar om att sluta att ha en situation där Europas länder först pratar om ett gemensamt agerande och sedan skickar 27 premiärministrar – nästan, i alla fall hälften – till bilaterala möten i Peking, på Kinas villkor. Det är ett första test på Europas förmåga att bli en mer självständig aktör i relation till Kina. Jag tror att det är otroligt viktigt långsiktigt.

Den svenska grundläggande trovärdigheten i frihandelsfrågor är viktig nu när vi på ett tydligare sätt ser de risker som ett okontrollerat kinesiskt agerande i Europa kan föra med sig. Vi får se vid återkopplingen hur långt enigheten har kommit.

I andra konkurrenskraftsfrågor delar jag oron för att det under lång tid har varit för mycket prat och för lite handling. Som jag sa i min inledning: Europa har ganska begränsade möjligheter att styra amerikanskt och kinesiskt agerande, men vi har 100 procents styrförmåga över vårt eget agerande. Ibland tycker jag att en del europeiska länder bekymrar sig lite för mycket över vad andra gör och lite för lite över det vi själva inte lyckas med.

Nu tycker jag att det ändå har kommit en viss kraft i det här. Förenklingsarbetet nämndes, och det finns också unikt många nya frihandelsavtal. Jag vet att man till vänster i svensk politik ibland är skeptisk till dessa och röstar nej, men frihandelsavtalen med både Sydamerika och Indien är otroligt viktiga. Prata med Svenskt Näringsliv! De ser en väldigt stor potential i detta. Där händer det alltså saker.

Även när det gäller kapitalmarknadsunionen händer det saker, även om vi tycker att mer borde hända i nationella reformer och inte bara i regelverk. Det handlar också om att fördjupa den inre marknaden och att ta bort handelshinder på vår egen inre marknad.

Man kan alltid diskutera om glaset är halvfullt eller halvtomt, men att det händer saker och ting råder det ingen som helst tvekan om. Sedan tycker vi i Sverige ofta att det borde gå fortare. Det är också därför vi är pådrivande.

När det gäller Mellanöstern säger jag det igen: EU är ingen stor spelare eller aktör i konflikten i Mellanöstern och har heller inte varit det, utan det finns väldigt starka och olika åsikter i de klassiska konflikterna i Mellanöstern. Det finns ett antal viktiga saker där enighet råder och där EU höjer sin röst. Om vi kan enas om mer är det bra, som Sverige ofta påpekar, men det finns ingen grundläggande europeisk enighet i Mellanösterns nästan eviga konflikter.

Ibland är det bra om man, som det heter på engelska, agree to disagree. Det är bra att ni i Vänsterpartiet säger i klartext att ni vill se en ökad invandring till Europa och ett ökat bistånd ut från Europa. Min regering tycker tvärtom.

Anf. 9 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Ja, det är väl tur att alla inte är likadana.

2025-12-17
Först, när det gäller Ukraina: Håll 2025-12-17! Där står vi alla enade och tycker att det bara är att köra på. Precis som statsministern sa gäller det verkligen att få alla att handla, inte bara prata. Jag vill också verkligen trycka på detta med utvidgningen och hur oerhört viktigt det är att vi äntligen har påbörjat processen för att få med Ukraina och Moldavien. Det är mycket glädjande, och jag hoppas verkligen att processen fortsätter i rask takt, dock naturligtvis med de premisser som gäller när det handlar om att leva upp till rätt krav.

Sedan, när det gäller Mellanöstern, tycker jag att mycket av det som står i utkastet är väldigt bra. Det är inget konstigt. Precis som Vänsterpartiet lyfte upp tidigare tycker även vi att det hade varit bra att pausa associeringsavtalet, så det vill jag skicka med som vanligt.

Jag har pratat mycket med organisationer som har jobbat i Gaza och nu befinner sig i Libanon. De är oroliga över utvecklingen i Libanon och ser att det finns liknande tendenser där, så det gäller verkligen dels att få bort Hizbollah därifrån, dels att Israel respekterar Libanons gränser. Vapenvilan måste också verkligen vara en vapenvila, så att man inte gör något annat. Utvecklingen på Västbanken är också oerhört tragisk.

Samtidigt med den fruktansvärda situationen i Mellanöstern och det oerhört tragiska agerande som Israels regering håller på med har vi ett annat stort problem, och det är den växande antisemitismen i EU. Jag har frågat förut och frågar igen: Hur går diskussionerna när det handlar om den ökande antisemitismen? Det här får inte glömmas bort, vare sig i Sverige eller i resten av EU.

När det gäller Kina är det precis som statsministern säger mycket skräp som kommer in, och man hade verkligen önskat att de skulle följa samma spelregler som gäller här. Det handlar om hur vi ska få Kina att följa våra krav så att vår egen marknad inte slås ut.

Det är en intressant reflektion när det gäller frihandel. Jag älskar frihandel. Frihandelsavtalen är superviktiga, men man får inte glömma bort demokrati och rättsstatens principer.

Jag går vidare till frågan om MFF. Här är vi alla eniga om att vi ska hålla en så restriktiv budget som det bara går. Jag tyckte också att det var positivt när vi i förra veckan diskuterade frågan, och vi konstaterade att regeringen står för om det behöver lånas pengar för att stötta Ukraina. Det är oerhört viktigt.

Jag vet att vi ser lite olika på biståndet, och vi tycker att det är oerhört viktigt att inte glömma bort resten av världen. Allt bistånd ska inte gå till bara Ukraina, och likadant vill vi ha en jämställdhetsmarkör eftersom jämställdheten är ett av demokrativärdena som backar just nu runt om i världen.

Jämställdhet gäller även i resten av MFF. Naturligtvis vill vi skicka med att vi inte ska glömma bort My Voice, My Choice. Jag vet att det är en liten sak, och jag vet att ni inte ska diskutera frågan nu, men jag vill ändå skicka med frågan.

Vidare har vi biståndet kopplat till migration. Jag brukar alltid säga att man inte ska koppla ihop de två. Men det finns en koppling, nämligen att bistånd på rätt ställe gör att vi minskar risken för migration. Vi ökar stabiliteten och vi minskar flyktingströmmar. Där finns det en viktig koppling. När det gäller EU:s bistånd ska vi verkligen fokusera på de mest

utsatta områdena där det finns risk för flyktingströmmar, just för att vi inte ska få den typen av migrationsström mot EU.

Centerpartiet vill inte minska på CAP-delen i budgeten.

Sedan var det försvar och inför Natomötet. Jag kan bara hålla med om hur viktigt Nato är – säkerheten kopplat till Ukraina.

Sist har vi migrationen och migrationspakten. Vi har stått bakom migrationspakten. Det råder inga tvivel om att vi står bakom syftet med migrationspakten, det vill säga att vi ska ha en gemensam hållning i Europa. Allt annat är ohållbart.

Samtidigt som migrationspakten träder i kraft är vi i Centerpartiet oroliga för hur människovärdet kommer att tas om hand i de kommande återvändandehubbarna. Det är ett medskick att man ser till att ett nej är ett nej hanteras på ett värdigt sätt.

Även om ni kommer att sitta i möte under hela midsommarafton hoppas jag ändå att ni får en trevlig midsommarhelg. Det gäller för övrigt även resten av nämnden.

Anf. 10 ANNA LIPINSKA (KD):

Ordförande! Det finns nu en överenskommelse mellan USA och Iran. Varje steg som minskar risken för konflikt och stärker stabiliteten i regionen är positivt. Men miljontals iranier lever fortfarande under förtryck i ett förtryckande styre. Det internationella samfundet, inklusive EU, måste fortsätta att stå upp för mänskliga rättigheter, kvinnors frihet och demokratiska krafter i landet.

Jag vill göra ett medskick om att våra ansträngningar för ett fritt Iran inte får upphöra förrän det iranska folket självt kan leva i frihet och forma sin egen framtid fritt från mullornas förtryck.

Mot bakgrund av det utmanande geopolitiska och geoekonomiska läget som statsministern redogjorde för, diskussionerna och insatser för att stärka EU:s konkurrenskraft samt främja teknisk innovation vill jag nämna att utifrån min polska bakgrund följer jag med stort intresse utvecklingen av de svensk-polska relationerna.

Polen är Sveriges granne på andra sidan Östersjön. Det är ett land med nära 40 miljoner invånare. Polen har under de senaste decennierna haft en mycket stark ekonomisk utveckling och tillhör i dag de länder i EU och Nato som satsar mest på sitt försvar.

Sverige och Polen är nära partner inom EU och Nato, och de delar uppfattning i många säkerhetspolitiska frågor, särskilt stödet till Ukraina och säkerheten i Östersjöregionen.

I våras besökte det svenska kungaparet Polen, och då betonades vikten av ett fördjupat samarbete mellan våra länder. Stor vikt lades vid ekonomiska relationer. Många representanter från svenska företag deltog i näringslivsdelegationen med fokus på investeringar, entreprenörskap, innovation och att attrahera talanger.

Håller statsministern med mig om att ett fördjupat samarbete mellan Sverige och Polen inom områden som handel, innovation, säkerhet och inte minst försvar främjar båda länderna och även Ukraina?

Anf. 11 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag tackar statsministern för dragningen.

Jag tänker börja med Ukraina. 2025/26047 många punkter som vi verkligen välkomnar, och det finns ett stort stöd även från Miljöpartiet. Det är viktigt att vi håller i denna fråga.

Det finns delar i utskicket vi har fått som rör återuppbyggnaden av Ukraina. När man stannar upp och tänker på Ukraina är det sorgligt så mycket som har gått förlorat som har betytt så oerhört mycket för så många. Det är kulturminnen, platser och ekosystem. Jordbruksmarken är full av hål och extremt stora ytor är minerade.

Vi måste ändå våga vara hoppfulla och tänka oss bortom kriget. Då kanske statsministern anar vart min fråga bär. Vi från Miljöpartiet menar att det är rimligt och viktigt att Ryssland står ansvarigt för brotten. Ryssland måste bistå ekonomiskt för att städa.

Det handlar om sanering. Många miljögifter har hamnat på helt fel ställen. Det handlar om att restaurera och minröja. Det handlar också om att bygga upp Ukraina igen.

Det här kommer att kosta, och vi menar att Ryssland ska betala för detta.

Miljöpartiets uppfattning är känd för statsministern och för nämnden, och vi menar att en ekocidlagstiftning vore ett bra verktyg. Är det här något som har diskuterats? Om inte – vilka åtgärder anser statsministern behöver vidtas? Hur kan EU bistå så mycket som möjligt i återuppbyggnaden, saneringen och restaureringen?

Jag går vidare till nästa punkt, som handlar om konkurrenskraften. Dagen inleddes med ett samråd med miljöministern. Vi hade en fråga uppe som handlade om biodiversitet. Miljöministern nämnde själv att tre fjärdedelar av alla företag inom EU är direkt beroende av fungerande ekosystem. Rapporter från EU:s miljöbyrå visar att 80 procent av EU:s ekosystem nu är i dåligt skick. Jag har nämnt detta tidigare, men jag ska försöka uttrycka mig på ett annorlunda sätt och se om det kan landa bra.

Vi ska försöka se ekonomin som ett dotterbolag till naturen. Om vi inte har fungerande natur som kan producera kan det bli svårt i nästa led. Det vi diskuterade tidigare med miljöministern var bland annat hur vi kan få effekt av det som kommer från Kunming–Montreal-avtalet, som regeringen har skrivit under. Jag tror att svaret finns i att det lyser med sin frånvaro i den text vi har fått att biodiversitet, biologisk mångfald, natur och miljö inte nämns. Jag skulle därmed vilja vädja och uppmana till att lyfta frågorna och koppla ihop dem.

Något som ändå genomsyrar det politiska samtalet är oberoende, att vi ska stå pall i Sverige, i EU, i våra företag, i våra nationer och i våra demokratier. Då behöver vi göra oss oberoende av stater som är beroende av det fossila. Vi ska såklart förse och mätta EU:s medborgare med livsmedel.

Vi kommer till den skakiga omvärlden. Då kommer den extra pressen, som kan bli förödande, från olika typer av miljökatastrofer.

Jag går över till den tredje punkten som handlar om MFF. Vi är absolut eniga om att vi ska fortsätta att vara ”snåla” – om vi får säga det så rakt ut. Vi ska hålla ned kostnaderna. Där har jag en idé som jag tänkte dela med mig av, nämligen att försöka få bort de fossila subventionerna, som upprätthåller ett beroende. EU har i dag subventioner som ligger på ca 100 miljarder euro per år. Det skulle gynna konkurrenskraften inom EU,

och det skulle göra oss snabbare och mindre beroende, samtidigt som det skulle vara en stor vinst för klimatet.

Vi har varit med på olika sätt och avlagt löften – COP-möten, FN-möten, WTO-möten med mera – men vi har tyvärr inte sett dessa åtgärder.

Hur ser regeringen på idén att ta upp denna fråga till diskussion? Finns det andra medlemsländer som också är intresserade – att försöka samla stöd?

Även Miljöpartiet anser att regeringen bör driva på för att pausa associeringsavtalet. Även vi i Miljöpartiet är kritiska till migrationspakten. Vi hade önskat en retorik som mer går ut på att betona människors rätt till asyl.

Anf. 12 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Jag tackar statsministern för föredragningen och de svar som har givits hittills.

Det här blir min sista EU-nämnd med statsministern på plats för den här mandatperioden. Det känns fint att mandatperioden slutar med en positiv not om viktiga steg för ett ukrainskt närmande till EU och att Orbán är borta – bara en sådan sak!

Det jag tar med mig från den här mandatperioden är det stora stödet för Ukraina som finns i vårt parlament. Det är verkligen viktigt och glädjande. Sedan finns såklart många andra segrar, till exempel Natomedlemskapet måste nämnas.

Jag hade förmånen att besöka Ukraina för drygt en månad sedan. Jag följde med Blågula Bilen och överlämnade bilar. Jag hade också möjlighet att vara på plats några dagar och möta många som lever i krigets Ukraina.

Det är verkligen slående hur mycket man uppskattar och uppfattar det svenska stödet. Man känner sig väldigt tacksam och trygg med det och att det inte svajar. Det många däremot uttrycker oro för är att andra EU-medlemsländer kan komma att svaja eller redan gör det. Den oron är kanske delvis befogad och ökar också ju längre kriget pågår.

Jag var i Ukraina samtidigt som omfattande bombningar ägde rum. Det är imponerande i vilken takt man ändå återuppbygger det som raseras. Det visar på en otrolig motståndskraft och vilja att fortsätta kämpa mot Ryssland.

Jag ska försöka knyta ihop detta lite och formulera något slags fråga, vilket ju är uppgiften här. Man kommer vid toppmötet att diskutera konkurrenskraft och regelförenkling och de omnibuspaket som pågår. Finns det någon diskussion om hur det har varit tidigare, och hur tror statsministern att det blir nu? Ser man en koppling mellan det förenklingsarbete som sker inom EU för att stärka europeisk konkurrenskraft och europeiska företag och förutsättningarna för ett ukrainskt närmande till EU och ett lyckat EU-medlemskap?

Ukraina har ett otroligt arbete framför sig med att anpassa alla sina nationella regelverk och standarder till de europeiska för att kunna bli en del av den inre marknaden. Det kanske främst gäller inom miljö- och jordbruksområdet, där det finns otroligt mycket regler. Det vore intressant att höra statsministerns reflektioner kring det och om man ser någon koppling där.

Slutligen vill jag passa att önska 2025/26 års framgångar och tacka för gott samarbete under mandatperioden. Vi har åstadkommit väldigt mycket bra saker för Sverige.

Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Håll i och håll ut; det var väl en bra sammanfattning när det gäller Ukraina?

Ljuspunkterna nu är Ukrainas eget agerande på slagfältet. Man ska dock inte inteckna det långvarigt. Det finns lite olika underrättelseinformation, men just nu ser det mycket bättre ut. Jag tyckte också att det präglade Zelenskyjs sätt att beskriva situationen när vi sågs för bara ett par veckor sedan.

Samtidigt är det för få länder som ger stora stöd. Jag skulle säga att det är ett krympande antal länder som står för en större andel av pengarna. Det är nog vad Ryssland hoppas på. Om Ryssland tror att tiden är på deras sida är det för att de tror att demokratier till slut ska tröttna, få andra prioriteringar, få interna problem med stödet eller sådana saker. De gör också vad de kan för att så den sortens split. Vår uppgift är den precis motsatta, både för Ukrainas skull och för vår egen skull, och att även säga det i klartext.

När det gäller EU-medlemskapet handlar det om en lång resa. Amerikanerna satte ju lite orealistiska förhoppningar i rullning i Ukraina när de talade om den 1 januari 2027. Det är naturligtvis inte en realistisk tidtabell. Men att vi öppnar kluster ett är otroligt viktigt, liksom att vi gör det enigt. Sedan får vi se hur enigheten är där bakom.

Vi satt i det här rummet och diskuterade frysta tillgångar och att ett land som varit starkt emot börjat diskutera lösningar. Då dök det i stället upp andra länder med invändningar. Jag tror inte att vi ska ropa hej än i den här frågan, men att komma igång är viktigt.

Jag underströk även för Zelenskyj vikten av att de är otroligt noga med att ta hand om de olika orosmoment som ändå finns – det kan vara språkfrågor och andra saker – för att inte förse något land med svepskäl för att inte vilja gå vidare. Jag tycker att de tar detta på stort allvar.

Nu hoppar jag lite grann, till antisemitismen i EU. Jag nämnde i den här kretsen för flera år sedan, efter attacken den 7 oktober mot Israel, att ett antal europeiska ledare som hade helt olika uppfattningar om Israelkonflikterna då insåg att de hade den hemma. Nu har vi rå, naken antisemitism på våra egna gator och torg. Det skulle jag säga att många tar på stort allvar.

Vi har som ni vet skäl att prata om antisemitism i Sverige också, av tråkiga skäl mest kopplade till Vänsterpartiet den här gången. Men den råa antisemitism som har koppling till konflikterna i Mellanöstern är farlig på riktigt. Det är många av mina kollegor som är mycket observanta på detta, trots att de kan tycka väldigt olika i Mellanösternfrågor i övrigt.

Om frihandeln vill jag först säga det som alla egentligen förstår. Om vi som land bara fick handla med andra perfekta demokratiska marknads-ekonomier skulle vi kunna handla med ganska få länder. Vårt välstånd bygger mycket på vår förmåga att göra affärer med helt andra sorters länder på ett framgångsrikt och respektfullt sätt. Det ska vi inte skämmas för.

Svenska exportföretag verkar över precis hela jorden och gör det med stor framgång. Vi ska stå bakom dem i det arbetet. De drar in pengar till Sverige och skapar extremt framstående jobb i Sverige på ett sätt som vi på alla sätt ska stötta. Där svajar vi inte ett ögonblick.

Nu handlar det om en mycket stor ekonomi som förenar teknologisk kapacitet med betydande muskler att statsstyra hur resurser allokeras på ett sätt som vi inte har mött förut. Det utmanar ekonomier i Europa, och där finns det inget utrymme för naivitet heller.

Jag är fortsatt skeptisk till dem som resonerar allmänt isolationistiskt om att stänga Europa och låta bli att handla med andra länder för att skydda fina europeiska industrier. Vi har lärt oss att det inte är vägen till konkurrenskraft.

Jag är också skeptisk till dem som tror att vi på kort sikt ska försöka få så billiga produkter som möjligt, för det kan slå ut sundare och mer miljövänliga alternativ och skapa beroenden i teknologisk bemärkelse som är farliga på längre sikt. Det ser vi i många branscher just nu.

Sedan är ju olika länder känsliga för olika saker. I ett antal central-europeiska länder pågår ren deindustrialisering. Det beror inte bara på Kina, trots att de gärna framhåller Kina; det beror även på svag konkurrenskraft. Vi har lärt oss att vi inte ska hålla svaga industrier under armarna och köpa sämre varor när det finns bättre – tvärtom. Konkurrenten skapar bättre produkter. Men det finns också betydande risker för beroenden av Kina som inte är hälsosamma.

Jag tycker att vi står på stabil grund i Sverige. Vi har hög trovärdighet i de här frågorna. Vi har hög kompetens om Kina. Vi är pålitliga i frihandelsfrågor. Vi har hög trovärdighet när det gäller säkerhetsfrågor. Vi kan alltså med klar röst samla andra länder som ser på saken på ungefär samma sätt som vi.

Om bistånd och migration är vi som sagt oeniga, och det är bra att även Miljöpartiet bekräftar detta. Socialdemokraternas närmaste samarbetspartner vill ha ökad invandring till Sverige och Europa. Jag noterar det. Jag kommer att fortsätta upprepa det när Socialdemokraterna låtsas som om det inte är så. Ibland måste man kunna hedra att man tycker olika. Det är bra att ni säger det.

Jag delar däremot uppfattningen att bistånd mycket väl kan vara ett användbart medel för att begränsa riskerna för migration som inte bör äga rum. Det kan vara ett sätt att stötta ursprungsländer och se till att de tar emot sina egna medborgare, till exempel. Regeringen arbetar också på det sättet med olika tillgängliga metoder för att minska asyltrycket mot Sverige och Europa och för att öka chansen att människor återvänder som har fått avslag.

Om Polen kom det en ganska specifik fråga, men den är verkligen relevant – inte minst eftersom vi samarbetar tätt i EU och även bilateralt. Jag delar helt beskrivningen av Polen. Det är ingen slump att Polens ganska nya regering med Donald Tusk i spetsen valde att ansluta till vårt nordisk-baltiska samarbete. Vi träffas alltid på förmöten före Europeiska rådets möten. Det gäller förstas försvar i allmänhet eftersom vi delar östersjö. Polen vänder sig också mer och mer norrut mot Östersjön i säkerhetspolitiska frågor. Östersjön har aldrig förr varit så innesluten i Natosamarbetet som den är just nu.

Polen valde att köpa svenska ubåtar 2015/2017, ett enormt strategiskt samarbete om en extremt komplicerad teknologi, som kommer att ha stor betydelse. Det är ingen slump att jag åker till Polen två gånger de kommande veckorna – visserligen av två olika skäl. Först blir det ett multilateralt möte om Ukraina och sedan ett bilateralt för att följa upp samarbetet på regeringsnivå mellan Sverige och Polen. Jag delar alltså uppfattningen om detta.

Mycket står på spel när det gäller den ukrainska återuppbyggnaden. Det som alltid tas upp är ekocid. Jag brukar alltid bekräfta att det pågår, men mycket kretsar också kring återuppbyggnadsarbetet i Ukraina. Det är därför jag säger att hur kriget mot Ukraina slutar kommer att avgöra så många saker. Det finns ingen naturlag som säger att Ryssland kommer att ställas inför krigstribunal och göra stora återbetalningar till Ukraina, även om det naturligtvis är så det borde bli. Hur kriget slutar blir avgörande för andra europeiska länders framtida säkerhet.

Det var dåligt att vi inte kunde använda de frysta tillgångarna för Ukraina nu. Det enda som är bra med att vi inte har använt dem nu är att vi har kvar dem. Det sitter mycket stora belopp låsta på europeiska konton, som på olika sätt måste bli del av en framtida compensation till Ukraina. Hur kriget slutar kommer att avgöra den saken.

Vad gäller konkurrenskraft i bred bemärkelse tycker jag absolut att det finns viktiga biologiska frågor som kretsar kring klimat och miljö i detta. Sverige framhåller väldigt ofta vår skogsindustris betydelse i klimatarbetet. Det fortsätter vi att göra. Vi tänker inte låta andra europeiska länder lägga beslag på det.

Vi värnar fiskbestånden i Östersjön på ett sätt som få andra europeiska länder gör, både genom egna beslut och i förhandlingar med andra. Jag delar inte uppfattningen att de inte finns med där.

Just nu kämpar många europeiska länder med energifrågor och höga energipriser. Ju mer beroende man är av fossila bränslen och ju sämre statsfinanser man har desto mer utsatt är man. Det är ingen tvekan om den saken. Den långsiktiga lösningen stavas energioberoende – att bli helt oberoende av fossil energiimport. För vår del togs ju ett historiskt steg gällande kärnkraften bara häromdagen. Vi ser också ett ökat intresse från andra europeiska länder i kärnkraftsalliansen.

Herr ordförande! Nu har jag täckt de flesta frågorna.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Då går vi till en andra runda, för de partier som har mer än en ledamot vid bordet.

Anf. 15 AIDA BIRINXHIKU (S):

Ordförande! Vi befinner oss nu i valtider; det är jag fullt medveten om. Men de frågor som kommer att diskuteras under det här toppmötet visar varför vi behöver klara av att lyfta blicken mot de frågor som kommer att vara helt avgörande för vår konkurrenskraft, vår ekonomi och vår säkerhet. Det gäller inte minst nu när vi ser hur den geopolitiska spelplanen förändras och hur den globala konkurrensen hårdnar och när vi ser de stora och snabba tekniksiften som vi står inför. Det ställer helt nya krav på politiskt ledarskap.

Det finns två saker som vi från Socialdemokraterna vill trycka på, så att man inte glömmer bort dem.

Det ena är att en klar majoritet av världens länder just nu söker alternativ till den osäkerhet som både Kinas agerande och Trumps agerande skapar. Där kan Sverige och EU spela en viktig roll genom att stå för stabilitet och pålitlighet och på så sätt också locka hit investeringar, driva på för nya frihandelsavtal och bygga nya strategiska partnerskap. Det är det ena.

Det andra är – och på den punkten tror jag att vi är helt överens – att Sverige har goda förutsättningar. Vi har en stark industri. Vi är en ledande innovationsnation. Vi har företag som vill framåt. Men det vi kritiserar, ordförande, är att vi inte använder Sveriges styrkor på det sätt vi borde.

Statsministern brukar beskriva hur saker och ting är men sällan hur saker och ting borde vara, och det är skillnad. Det är skillnad på att reagera på en förändrad omvärld och att agera för att säkerställa att vi också stärker vår position i förhållande till den förändrade omvärlden. Det är det vi efterfrågar: de konkreta svenska initiativen för att man ska kunna driva utvecklingen på EU-nivå framåt.

Det ligger i min roll som opposition att säga det, men det säger även näringslivet. Det påpekar parterna. Det är många som frågar sig varför regeringen, trots alla Sveriges styrkor, inte intar en mer framåtlutad position. Därför skulle jag vilja fråga statsministern inför det här toppmötet, som statsministern beskriver som ett första test, ett stresstest, nämligen vilka konkreta svenska initiativ statsministern kommer att lyfta under det här mötet för att EU ska kunna bygga nya strategiska partnerskap och minska kritiska beroenden.

Anf. 16 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Jag hör den här ständiga viljan att tala illa om vad Sverige åstadkommer internationellt. Jag tycker att det är så märkligt, när vi får så otroligt mycket återkoppling från andra europeiska länder om det vi faktiskt gör från svensk sida.

Joe Biden hade ett bra uttryck: Man kan inte älska sitt land bara när man vinner. Det tycker jag att ni borde tänka på lite oftare.

Konkret handlar det om precis de saker jag har talat om här. Sverige var drivande för fler frihandelsavtal medan partier till vänster röstade emot dem i EU-parlamentet. Sverige var alltså drivande för detta, systematiskt drivande för detta.

Vi har varit drivande för att minska ensidiga beroenden när det gäller till exempel Kina och ändå kunna upprätthålla en grundläggande frihandelssyn. På mötet nu kommer Sverige att vara drivande i fråga om att försöka ena våra länder så att vi åtminstone kan inta ett antal gemensamma positioner visavi Kina, så att inte 27 länder agerar var och en för sig.

Vi har varit drivande i alla konkurrenskraftsfrågor. Fråga valfritt europeiskt land eller EU-land: Vilket land tänker ni mest på när ni hör ordet konkurrenskraft? De allra flesta kommer att säga Sverige.

Sedan går det för långsamt. Fråga Mario Draghi – Draghirapporten – eller Enrico Letta – Lettarapporten! Vilka länder uppfattar de som mest drivande i allt som har med konkurrenskraft att göra? De kommer att säga

Sverige. Sedan förstår jag att ni inte ~~2025/26~~ ^{2025/26} kan jag leva med. Det är valtider. Men alla som kan något om Europa vet att det är på det sättet.

Titta på finansmarknadssidan! Vilket land i Europa anförts de stora finansmarknadsfrågorna? Sverige. Vilket land uppfattas ha varit ett föredöme i att bredda finansmarknaderna? Sverige.

Men vill man tala illa om Sverige kan man göra det. Jag vet att andra vet att det är fel.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Då ska vi börja sammanfatta detta. Vänsterpartiet och Ilona Szatmári Waldau har en avvikande ståndpunkt i enlighet med vad hon redogjorde för, tolkar jag det som. Med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet finns det stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Då tänkte jag ta tillfället i akt att önska statsministern, nämndens ledamöter och övriga närvarande en riktigt glad midsommar. Detta är inte sista nämndsammanträdet för mandatperioden. Vi fortsätter en bra bit in i juli. Vi kommer till och med att ha sammanträden i september innan riksdagen öppnar och en ny riksdag tillträder. Vi tjänstgör alltså ända in i kaklet.

Glad midsommar i alla fall! Jag hoppas att ni alla kommer att ha det jättetrevligt.

Behagade nämndens ledamöter åtskiljas? Svaret är ja.

Innehållsförteckning

2025/26:47

17 juni

§ 1 Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 MATILDA ERNKRANS (S).....	4
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD).....	6
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 7 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	8
Anf. 8 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	9
Anf. 9 ANNA LASSES (C).....	11
Anf. 10 ANNA LIPINSKA (KD).....	13
Anf. 11 REBECKA LE MOINE (MP).....	13
Anf. 12 ELIN NILSSON (L).....	15
Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	15
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 15 AIDA BIRINXHIKU (S)	18
Anf. 16 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	19
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	19